

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ФАРМАЦИЯ“

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 6

***Токсични въздействия на
медикаменти, действащи върху
централната нервна система***

Част 2

ДОЦ. Е. БЪРЗАШКА, ДМ

III. Антидепресанти

1. Инхибитори на моноаминооксидазата /MAO/ - селективни и неселективни

- ✗ Ниаламид – ниазин, нуреднал

2. Хетероциклични антидепресанти –

- ✗ *а/. моноциклични*
- ✗ *б/. бициклични*
- ✗ *в/. трициклични*
- ✗ *г/. тетрациклични*

Инсидон, лудиомил, психофорин,
анафранил, синпрамин, амитриптилин,
серопрам, сероксат

- ✘ Отравянията с антидепресанти започават с прояви от страна на нервната система от обща отпадналост до агресивност и възбудна психоневрологична симптоматика.
- ✘ Успоредно се развиват токсични прояви от страна на ССС.

Антидепресанти

1. Инхибитори на МАО –

- ✘ Те инхибират ензимите на МАО и нарушават окислението на серотонина и норадреналина;
- ✘ комулират в тъканите и
- ✘ нарушават окислителните процеси
- ✘ *Входна врата – през устата*
- ✘ *Метаболизират се в черния дроб*
- ✘ *Елиминират се с урината*

Антидепресанти – инхибитори на МАО

× Клиника

1. Церебротоксичен синдром –

- × Възбуда атаксия, тремор, гърчове;
- × Не различават зелено от червено
- × При тежки отравяния – тризмус и опистотонус,
- × Епилептиформени гърчове

Антидепресанти – инхибитори на МАО

2. Кардиоваскуларен синдром –

- ✘ Кръвното налягане бързо спада до колапс,
- ✘ Характерно е бързото нарастване на систолното налягане, повече от диастолното и критично спадане до внезапна хипотония и колапс.
- ✘ Екстрасистолия, камерно мъждене, ЕКГ – инфарктен тип.
- ✘ Болният задължително се поставя на монитор

Антидепресанти – инхибитори на МАО

- ✘ **3. Холинолитичен синдром –**
- ✘ Мидриаза, тахикардия, зачервено лице, сухи лигавици, температура, делир, тремор, нарушена акомодация, спазъм на сфинктерите.

Антидепресанти – инхибитори на МАО

Лечение –

- ✘ 1. СП + многократни клизми
- ✘ 2. Депурацията чрез ФД, хемодиализа или хемоперфузия е умерено ефективна.
- ✘ 3. Ноотропни средства
- ✘ 4. Симптоматична кардиотонична терапия
- ✘ 5. Антидот –

Нивалин амп. 0,5 %, 1мл – през 6 часа по 10 -20 мг венозно до - 80 мг.

✘ или

Синтостигмин - 0,5 мг 1мл – през 6 часа по 1 амп.венозно

- ✘ Хипертоничните кризи при тези отравяния се купират се купират с ганглиоблокери.
- ✘ Катетеризиране, газова тръба, многократни стомашни промивки
- ✘ Основно се разчита на антидотните средства.
- ✘ 7. Симптоматично лечение – корекция на КАС, на електролитните нарушения, кислород, Н-2 блокери

Хетероциклични антидепресанти

- ✘ **Имат:** антиалергично, антипсихотично и холинолитично действие.
- ✘ Те нарушават действието на норадреналина и серотонина, като блокират обратното им залавяне в синаптичните цепки на невроните.
- ✘ Входна врата – през устата
- ✘ Резорбция – те са липотропни и се фиксират в миокард, мозък, черен дроб
- ✘ Забавят изпразването на стомаха и червата и образуват депо от медикамента
- ✘ Елиминират се чрез урината и фекалиите

Хетероциклични антидепресанти

- × **Клиника**
- × **1. Церебротоксичен синдром –**
- × Брадипсихия, брадилелия, нарушена координация, тремор, възбуда, повишени рефлексии, атаксия, температура над 38 гр.;
- × Степенно нарушение на съзнанието до кома;
- × Пристъпи на гърч или еквивалент на гърч при всяко докосване на пациента

Хетероциклични антидепресанти

- ✘ **2. Холинолитичен синдром –**
- ✘ Мидриаза, тахикардия, зачервено лице, сухи лигавици, температура, делир, тремор, нарушена акомодация, спазъм на сфинктерите.

- ✘ **3. Кардиоваскуларен синдром –**
- ✘ Нарушение на реполяризацията, екстрасистолия, нарушена проводимост – AV-блок; предсърдно мъждене, брадиаритмия, артериална хипотония;
- ✘ ЕКГ – инфарктен тип

Хетероциклични антидепресанти

Лечение:

- ✘ 1. СП + многократни клизми
- ✘ 2. Депурацията чрез ФД, хемодиализа или хемоперфузия е умерено ефективна.
- ✘ 3. Ноотропни средства
- ✘ 4. Симптоматична кардиотонична терапия
- ✘ 5. Антидот –
- ✘ Нивалин амп. 0,5 %, 1мл – през 6 часа по 10 -20 мг венозно до - 80 мг.
- ✘ или
- ✘ Синтостигмин - 0,5 мг 1мл – през 6 часа по 1 амп.венозно

IV. Сънотворни и седативни

1. Барбитурати – производни на барбитуровата киселина

- ✘ а/. Барбитурати с продължителен ефект – 8 и повече часа
- ✘ б/. Барбитурати със средно продължителен ефект – 5 - 6 часа
- ✘ в/. Барбитурати с краткотраен ефект

2. Небарбитурови сънотворни

Сънотворни и седативни

В зависимост от дозата те имат:

- ✘ сънотворен, седативен или наркотичен ефект
- ✘ Токсичното действие се дължи на директно увреждане на ЦНС, дишане, кръвообращение.
- ✘ Те са с подчертана липотропности се фиксират в клатките на НС, черен дроб, и др.
- ✘ Метаболотизират се в черния дроб
- ✘ Елиминират се чрез бъбреците

Сънотворни и седативни

× Клиника:

1. Церебротоксичен синдром –

- × Промените варират от токсична сомнолентност до дълбока кома.
- × Барбитуровата кома наподобява дълбок сън
- × Не реагират на болеви дразнения
- × Липса на сухожилни, гълтателни, корнеални и трахеални рефлексии
- × Нарушени на тазови резервоари
- × Лош прогностичен белег – редуване на миоза, мидриаза и анизокория

IV. Сънотворни и седативни

2. Дисметаболически синдром

- ✘ Тежка ацидоза – от нарушените окислителни процеси
- ✘ Температура до 40 градуса от увреждане на дихателния център

3. Респираторни прояви – повърхностно, неефективно дишане, апное, парализа на дихателния център

4. Кожен синдром – некротични участъци на различни места, с различна големина

Сънотворни и седативни

5. Делирозен синдром, който се развива след излизане от комата.

Лечение:

- ✘ **1. СП и клизми – неколкнократно в денонощието**
- ✘ **2. ФД – алкализираща - алкализирането води до йонизиране на барбитуратите и пречи на навлизането им в клетките, както и по-слаба обратна резорбция в тубулите.**

Сънотворни и седативни

3. Антидоти –

- ✘ Аналептици - кофени натрии бензоиси, коразол
- ✘ При барбитурова кома – бемегрид /ахипнон/ -
- ✘ Амп. 50мг – през 3 до 5 мин по една амп. – максимум 12 амп за 60 мин.
- ✘ Ноотропни средства – с биохимичен антидотен ефект

4. Симптоматични средства

5. Хемодиализа - карбохемоперфузия

Небарбитурови сънотворни и седативни средства

- × Тук спадат:
- × Стероидни наркотици
- × Еугенолови производни
- × Алдехиди
- × Алкохолни производни
- × Пиперидинови производни – глутетимид
- × Бромиди – калциев бромид, натриев бромид и др.

Небарбитурови сънотворни и седативни средства

Действие –

- × Седативно
- × Наркотично
- × Хипнотично

Клиничната картина – наподобява барбитурова кома, но с флукутация на съзнанието

- × Респираторни прояви
- × Кардиоциркулаторни прояви
- × Метаболитна ацидоза

Небарбитурови сънотворни и седативни средства

Лечение:

1. СП и клизми – неколkokратно в денонощието
2. ФД – алкализираща
3. Антидоти –
Аналептици
Ноотропни средства – с биохимичен антидотен ефект
4. Симптоматични средства
5. Хемодиализа -карбохемоперфузия

V. Опиати

Опиатите са наркотични аналгетици – морфиномиметици.

1. Опиати – изсушен екстракт от главичките на белия мак - опиум, морфин

- ✘ Pulvis opii –10% морфин
- ✘ Extractum opii- 20%морфин
- ✘ Tinctura opii – 1%морфин
- ✘ Pantopon -50% морфин
- ✘ Морфинът е алкалоид.

Опиумният мак

Опиумът – изсушен сок, който изтича при нараняване на незрелите главички на опиумния мак.

Растението се отглежда в много области на земното кълбо, но главните производители за нелегалния пазар са Бирма, Лаос, Тайланд, Афганистан, Пакистан и Средноазиатските републики.

Опиати

2. Морфинови производни

- ✘ Дионин – етилморфин
- ✘ Хероин – диацетилморфин
- ✘ Кодеин – метилморфин
- ✘ Дикодал –
- ✘ Апоморфин -

Опиати

3. Синтетични морфинови производни

- ✘ Метадон – доламид
- ✘ Лидол –
- ✘ Петиадин
- ✘ Метадон хидрохлорикум – пенадон

Опиати

- ✘ Входна врата – през устата, през кожата, инхалаторно;
- ✘ Метаболизира се в черния дроб;
- ✘ Елиминира се през бъбреците;

- ✘ Оказват токсично действие на мозъчната кора, дихателния център, хипоталамуса.

Опиати

Опиатите действат :

- × Седативно
- × Аналгетично
- × Наркотично
- × *При децата поради лабилност и инсуфициенция на ензимните процеси, участващи в метаболизма на морфиновите деривати, инактивирането им е по-слабо и токсичността е по-висока.*

Опиати

Летални дози:

- ✘ Морфин - 100мг
- ✘ Опий – 3 гр
- ✘ Хероин - 50 мг
- ✘ Кодеин – 500 мг или 0,5 мг / кг. тм,
парентерално

Опиати

Остри отравяния – умишлени или терапевтични

1. Морфин –

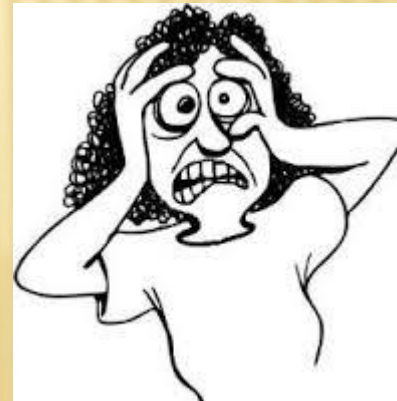
- ✘ Шум в ушите, изпотяване
- ✘ Гадене, повръщане
- ✘ Изпотяване
- ✘ Токсична сомнолентност до кома
- ✘ Спазъм на сфинктерите,
- ✘ Повърхотно дишане, брадикардия, ДН, цианоза
- ✘ Миоза – зениците не реагират на светлина;
- ✘ Разширяват се при събуждане или антемортем

Опиати

2. **Кодеин** - + гърчове
3. **Метадон** - + сърдечно-съдови нарушения, артериална хипотония, хеморагии
4. **Лидол** - + зрителни нарушения, олигурия, гърчове, мускулни спазми, повишаване на температурата.
5. **Алилнорморфин** – възбуда, страх, миоза, халюцинации, гърчове, кома

- ✘ *Токсичните ефекти на морфиномиметиците се засилват с прием на алкохол, сънотворни и седативни средства.*
- ✘ *Развива се физическа и психическа зависимост.*

ЛЕЧЕНИЕ

Правилен транспорт на болния

Осигуряване проходимост на дихателните пътища,

главата е поставена на една страна, по-ниско от тялото.

При възможност се подава O₂.

Осигурява се лечение в специализирано токсикологично заведение на най-близката болница.

АНТИДОТНО ЛЕЧЕНИЕ

За интоксикациите с опиеве препарати има два специфични антидота с компетитивно действие, като изместват морфина от неговите рецептори.

Алилнормофин

Налокон

NALOXON, NARKANTI

Naloxon hydrochloride – amp 0,4 mg – 1 ml iv,im,sc

- ✘ Чист наркотичен антагонист с компетитивно действие / не потиска дихателния и вазомоторния център/.
- ✘ Започва се с една ампула от 0,4 мг през 2-3 мин до поява на ефект – максимум - 2 мг = 5 ампули, до възстановяване на съзнанието.

Naloxon hydrochloride – amp 0,4 mg – 1 ml
iv,im,sc

- ✘ При деца – 0,01мг/кг.тм – над 1 година.
- ✘ 10 -20 мкг/кг.тм – при деца от 0 до 6 мес.възраст.

NALOXON, NARKANTI

Naloxon hydrochloride – amp 0,4 mg – 1 ml
iv,im,sc

- ✘ След възстановяване на съзнанието лечението с naloxon продължава до 24-я час – интравенозно, капково, бавно / във втори венозен източник – 0,4 мг.= на 1 ампула в 50 мл 10% глюкоза по 10 мл/час /на перфузор/, максимум до 1-2 мг на 24 часа. Това се налага поради ентерохепаталния кръговрат на морфина.
- ✘ Ако не настъпи ефект, се касае за смесена интоксикация.

NIVALIN

Антидот, действащ чрез неспецифичен, функционален антагонизъм.

Въз основа на добри резултати от експериментални проучвания се смята, че има добро действие при опиатите.

- × **Форсирана диуреза** – 6-12 литра за 24 часа – при по-леки отравяния.
- × При по-тежки **хемодиализа и карбохемоперфузия**. Това са екстракорпорални методи на очистване на кръвта.
- × **Аналептици** – coffein, corazol.
Имат ефект при по-леки отравяния.

НООТРОПНИ СРЕДСТВА С БИОХИМИЧЕН АНТИДОТЕН ЕФЕКТ

- ✘ а./ **Piracetam, Nootropil** – ампули от 1 грам – 5 мл. Доза 12 до 20 грама за 24 часа. Начин на приложение – на 6 часа по от 3 до 5 ампули в банка с 10% глюкоза 500 мл.
- ✘ б./ **Vit B6** – ампули от 50 мг – 1 мл. Начин на приложение – 10-15 ампули /300 до 500 мг/ за 24 часа в 5% глюкоза 500 мл. Комбинира се с Piracetam.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!!!!

